

Een dagje gluren bij de buren

“Eigenwijs met open vizier”

Nadat afgelopen voorjaar diverse boeren uit het MIND netwerk een bezoek brachten aan verschillende [inspirerende voorbeelden van Wij.land](#), was het nu tijd voor een groep boeren uit Wij.land-gebied om richting Midden-Delfland te komen en daar kennis te maken met het netwerk.

Jeroen van der Kooij uit Maasland is de eerste gastheer voor deze mooie dag. Aangezien er een paar echte earlybirds zijn, neemt Jeroen hen alvast mee naar de primeur: de eerste werkzaamheden aan de nieuwe vloer van zijn ligboxenstal zijn begonnen. Hier komt een ‘vloer’ van trampolinedoek die direct de urine scheidt van de dikke fractie na uitscheiding van de koe. Dit zorgt voor een lagere ammoniakemissie en efficiëntere verwerking van de mest. Uiteindelijk resulteert dit zich in een meststof die beter geschikt is voor de bodem en het bodemleven en waar nutriënten in de mest efficiënter wordt opgenomen door het gras.

Wanneer de hele groep Wij.land-ers compleet is en ook verschillende MIND'ers aanwezig zijn, doet Kees Boks, communitymanager van MIND en beleidsmedewerker bij Gemeente Midden-Delfland, de aftrap. Wat is MIND nu eigenlijk en waarom heeft de gemeente Midden-Delfland de handschoenen opgepakt om zulke toffe dingen te doen in samenwerking met de ondernemers in het gebied? Daniëlle de Nie, initiatiefnemer van Wij.land, vertelt kort hoe Wij.land vanuit de Commonland-gedachten ontstaan is. Twee initiatieven die veel op elkaar lijken maar toch ook heel anders zijn. De gemeenschappelijke drager: ondernemende boeren die heel nieuwsgierig zijn. Wanneer de groep zich voorstelt blijkt al hoe gevarieerd de groep van vandaag is. Van jonge boeren en potentiële opvolgers tot zorgboeren, vlesveehouders, multifunctionele ondernemers, de Hoogheemraad en Boerenfluitjes.

Bokashi

Jeroen neemt de groep mee in zijn activiteiten op het bedrijf. Jeroen is betrokken bij verschillende experimenten in het MIND netwerk, maar vandaag focussen we op de [Bokashi](#). Op zijn bedrijf vormen de mest van zijn koeien en het maaisel uit omliggende gemeenten, natuur- en recreatiegebieden de basis voor de Bokashi. Best een uitdaging, want het maaisel moet binnen een straal van 1 km van het bedrijf komen. Gelukkig is er nu een vrijstelling waardoor het maaisel uit een groter gebied mag komen (5 km).

Hoeve Bouwlust

Na een bezoek aan Jeroen van der Kooij, stapt hij samen met de anderen in de auto om door te rijden naar onze lunchbestemming: [Hoeve Bouwlust](#).

Bij Hoeve Bouwlust worden we warm ontvangen door Wil en Quirien. Al tijdens de lunch vertelt Gabriëlle Mosch ons over [Farm I See](#). De oude apotheek in Schipluiden is omgedoopt tot de plek waar lokaal geproduceerd voedsel wordt verkocht. Ze deelt haar uitdagingen voor de toekomst. Hoe zorg je ervoor dat je een professionele organisatie wordt zodat je ook samen kunt werken met grotere afnemers? Hoe werk je met zo'n grote pool van vrijwilligers? En hoe zorg je dat je ook echt toekomstbestendig bent?

Een logisch vervolg op het verhaal over toekomstbestendigheid is dan ook het verhaal van Peter. Peter is zoon van Wil en Quirien en werkt mee op Hoeve Bouwlust. Hij laat ons het bedrijf zien maar vertelt ons ook over de coöperatie waar hij bij aangesloten is: [Delflandshof](#). Vanuit de coöperatie zet hij, samen met andere melkveehouders, zijn zuivel lokaal af.

Mobiele Zuivelinstallatie

Na de lunch vervolgen we onze route naar Schipluiden, waar we te gast zijn bij Bas van den Berg. Samen met zijn vader Arie van den Berg is hij betrokken bij de [Mobiele zuivelinstallatie](#). Samen met twee andere biologische melkveehouders ontwikkelen zij een wagen waar zij hun zuivel gaan verwerken tot kaas, boter en yoghurt. Bas geeft aan waarom ze zijn gaan samenwerken en wat de uitdagingen nu zijn. Met wie werk je samen? Hoe maak je een onderscheidend product en hoe vermarkt je dit? Welke keuzes maak je daarbij? En hoe zorg je ervoor dat je naast het runnen van je bedrijf ook genoeg tijd in dit initiatief steekt?

Wrap up

Al tijdens het verhaal merken we dat Joost van Schie, een jonge boer uit het Wij.land-gebied, erg geïnteresseerd is in het verhaal van Bas. Hij staat ongeveer voor dezelfde keuze. Gaat hij het bedrijf van zijn ouders in? En hoe dan? Joost is dan ook degene die heel duidelijk aangeeft wat deze dag voor hem op heeft geleverd:

1. Maak jezelf als boer onmisbaar in een gebied
2. Denk groot maar start klein met zo laag mogelijke investeringen om je ideeën te testen. Werk waar mogelijk samen om kosten te delen
3. Kijk op slimme manier naar de beleidsregio waar je zit. Maak projecten aantrekkelijk voor beleidsmakers door haakjes te vinden met hun belangen. Kortom: *“eigenwijs met open vizier”* (credits voor Jeroen).

Het was een mooie dag! Mooi om met een groep diverse boeren uit verschillende omgevingen samen op pad te gaan. Dat smaakt naar meer!

Wij.land is:

Wij.land werkt sinds 2016 in de Vechtstreek, het Groene Hart en Waterland, om te laten zien dat we de trend van bodemuitputting en verlies van natuur kunnen keren en ons landschap weer gezond kunnen maken.

Wij.land is mede opgericht door Commonland, een organisatie die zich internationaal inzet voor duurzaam en regeneratief landgebruik.

MIND is:

Het Innovatienetwerk Midden IN Delfland (MinD) werkt aan een economisch vitaal Midden-Delfland; een gastvrij landschap met aandacht voor zowel ecologie, economie als recreatie. Een netwerk dat verbindt: boer en stedeling, producent en consument, platteland en stad. Juist deze combinatie zorgt voor toekomstgerichte vernieuwing. Vernieuwing met aandacht voor technologie, nieuwe verdienmodellen en nieuwe producten en diensten.

Info voor alleen de deelnemers van de dag:

- Jeroen van der Kooij was 30 oktober nog in Den Haag om daar de nota 'Het is tijd voor herwaardering van ons voedsel en voor diegenen die ons voedsel maken' vanuit de ChristenUnie te ondersteunen. Benieuwd? Lees de nota [hier](#).